

BEKTAŞİLER ve BEKTAŞİLİK.

Refik Engin

Bektaşilik kişisel olgudur. Kişi veya toplumlar doğuştan bir Bektaşiliği kabul etmemektedir. Yola giriş diye bilinen nasip töreni görmek şarttır.

Bektaşiler **eline, diline, beline aşına, eşine işine** sahip olmayanları insan olarak kabul etmezler. Günümüzde hâlen, Trakya ve Balkanlarda Bektaşî ve Bektaşî süreklileri devam ettirilmeye çalışılmaktadır. Anadolu Aleviliği gibi Trakya ve Balkanlarda Bektaşî ve Bektaşî süreklileri tanımlamak yanlış olur. Kişi ile başlar ve kişinin Hakk'a yürümesi ile sona erer. **Meydan**, Trakya ve Balkanlarda ibadet edilen yere verilen addır. Trakya ve Balkanlar Bektaşiliğinde Anadolu'daki ocak sistemi yerine tekke sistemi uygulanmıştır. Tekkelerin kapatılmasıyla meydanlar evlere taşınmış ve ibadetler burada devam etmiştir. Trakya'da ve Balkanlarda her büyük Türkmen toplumunun bağlı olduğu bir Bektaşî inancı görülmesi neredeyse olağandır. Zaman içinde pek çoğu Sünnileşmiştir. Trakya'da devam eden tüm Ehl-i Beyt inançlarında her toplumun kendine has bir niyaz şekli vardır. Farklılık bir ayrıcalıklı algılandığından her inanç kendi görenek ve töresine sahip çıkmaktadır. Niyaza giderken duraklamaları farklılık göstermektedir. Mürşit önündeki niyaz şekilleri ve farklılıkları, toplumları ayırt etmemize yaramaktadır. Dolayısıyla toplumlar kendilerini farklı olduklarında daha iyi gördüklerinden bunu uygulamış olabilirler. Çer ağ uyarılması, bazılarında kısalmış olmasına rağmen birbirlerinden pek farklı değildir. Trakya ve Balkanlarda devam eden Bektaşiliği 2 bölümde incelemek gerekir.

- 1.Sürek Bektaşileri. Balım Sultan evveli Bektaşileri Sürek Bektaşileri olarak adlandırılır.
- 2.Balım Sultan Babagan kolu Bektaşileri.

Balım Sultan Evveli Bektaşî Erkânı uygulayan Trakya'daki Ehl-i Beyt tarikatları şunlardır:

- 1.Seyit Ali Sultan erkânı uygulayan Kızıldeli Bektaşileri.
- 2.Seyit Ali Sultan erkânı uygulayan evladiye kolu olan Ali Koç Baba Bektaşileri.
- 3.Otman Baba'ya bağlı olan (Bektaşiler)halk arasında Babailer olarak bilinmektedirler. Yanlıştır. Sürek Bektaşileri ile Babailik ayrı birer inanç gurubudur. Biri Alevi diğerleri Bektaşî süreklilerindedir. Hasköy ve Deliorman bölgesinden gelenler. Musahipli ve musahipsiz olarak bilinirler.

Alfabetik sıraya göre günümüzde devam eden inançlar ise aşağıda verilmiştir. Bunları inançlara göre sıraladığımızda şöyle bir tablo oluşmaktadır:

- 1.Kızıldeli İncancına bağlı olanlar (Ali Koçlu, Çarşambalı, Seyit Ali Sultanlılar)
- 2.Musahipli Sürek Bektaşileri, Musahipsiz Sürek Bektaşileri(Otman Babalı olarak kendilerini tanımlayan)
- 3.Balım Sultanlı (Babagan kolu)
- 4.Nakşî Bektaşileri.(Nakşi Dervişleri)
- 5.Şeyh Bedreddin'iler. Ehli Beyt inancı içinde var olan inanç gurubu olup, Bektaşî ve Alevilikten ayrı bir Ehlibeýt inancıdır.

Anadolu Aleviliği ile Trakya ve Balkanlar'daki Bektaşilik karıştırılmamalıdır. İnançları birbirine benzer olsa da uygulama ve erkânlar farklıdır. Anadolu Aleviliği Seyitlik sistemine, Trakya ve Balkanlar ise seçim ile lider seçmektedirler. Göç ile gelen Bektaşî inancına mensup toplulukların çoğunluğu çeşitli nedenler ile Sünnileşmişlerdir. Bu şekilde olanlar Bektaşî olarak adlandırılmazlar. Sadece **Bektaşî kökenli** olarak bilinirler. Geçmişini bilmeyenler, çok değil 50 yıl evvel toplumları Bektaşî inancına sahip olanlar günümüzün oluşturduğu ortamda, Bektaşî inancına sahip kişi ve toplumlara dil uzatması yanlıştır. Arşivlere girdiğimizde bunlar kesin olarak Bektaşî oldukları bilinmektedir. O halde toplumları birbirinden ayırtıran bir birine düşüren durumda olmaktan kendimizi kurtarmalıyız. Halkın birliğini ve düzenini bozan veya bozmaya çalışanlar sadece cahillerdir. Cahilliğin inancı, dini ve dili yoktur.

Günümüzde hala halkın Trakya'da Bektaşiliği ve Bektaşileri hakkında bilgileri yoktur. Kulaktan dolma bazı bilgileri haricinde tek kelime Bektaşilik hakkında yazılar okumamışlardır. Ayrıca Bektaşiliğe devam eden toplum bireylerinin de kendilerini diğer toplumlara anlatamaması da etkenler arasındadır. Yıllarca sinen toplumların kendilerini savunma gereği duymaması günümüz şartlarında artık geçerli değildir. Ayrıca Bektaşiliğe devam eden toplum bireylerinin günümüz şartlarında Bektaşî'yim demesi de artık yeterli değildir. Bu konuda bilgisini bilmeyenlere anlatması tabii önce bu konuda bilgi sahibi olmalıdır. İnsan bilmediğinin düşmanı olur derler. O halde karalama, kulaktan dolma bilgiler ile laf olsun diye konuşmak sadece kişilerin cahilliğinin belgesidir. Saygı duymak isteyen önce karşısındakine saygı duymayı öğrenmelidir.

Trakya ve Balkanlar Bektaşî ve Bektaşî süreklileri hakkında geniş bilgi edinmek isteyenler www.refikengin.com adlı sitemdeki yazılarımı okumalarını isterim.

Ne bilsin bilmeyen bizi
Bilenlere selam olsun